

М.В.Гоголя в сучасному українському освітньому просторі, а також на конкретних способах, формах, засобах і т. ін. вивчення особистості, життя, творчого шляху і конкретних творів Миколи Гоголя на уроках літератури в сучасній українській школі. Під час обговорення доповідей учасники секції мали змогу поділитися власним індивідуальним педагогічним досвідом щодо проблем шкільного вивчення гоголівського письменницького феномену в конкретних учнівських колективах шкіл прикарпатського регіону.

Конференція викликала активний резонанс серед її учасників і присутніх на ній викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів обласного центру та вчителів-словесників Івано-Франківської області. Матеріали конференції будуть опубліковані у випуску філологічної серії “Вісника Прикарпатського університету”, а також розміщені на низці електронних ресурсів.

м. Івано-Франківськ

Світлана Селіверстова

ПРОЛОГ, НЕ ЕПЛОГ (НА ШЛЯХУ ВІД 50-ТОМНИКА ДО ПОВНОГО ЗІБРАННЯ ТВОРІВ ІВАНА ФРАНКА)

Наприкінці 2008 року в київському видавництві “Наукова думка” вийшли у світ 51, 52 та 53 додаткові томи до Зібрання творів Івана Франка у 50 томах. Це довгоочікуване видання стало подією не тільки у франкознавстві, а й узагалі в українському національно-культурному житті. Адже численні твори Івана Франка, що ввійшли до нього, маловідомі сьогодні широкому загалові, оскільки залишилися “за бортом” 50-томника (насамперед із цензурно-ідеологічних міркувань). Тим часом вони й дотепер зберігають свою культурно-історичну вартість, а деякі з них у контексті проблем нашої сучасності набули особливо пекучої актуальності. У кожному разі все, що вийшло з-під пера автора “Каменярів” та “Мойсея”, поза всяким сумнівом, заслуговує на публікацію та наукову увагу. З огляду на це нові томи істотно доповнюють уявлення про велегранну спадщину “титана думки і праці”.

Зокрема, у 51 томі (редактор Є.Нахлік) зібрані прозові переклади Івана Франка, 52 том (редактор М.Бондар) охоплює оригінальні та перекладні поетичні твори письменника, а 53 том (редактор Є.Нахлік) містить літературознавчі, фольклористичні, етнографічні та публіцистичні праці вченого 1876–1895 рр. Невдовзі в тому-таки видавництві повинні вийти також 54 том (літературознавчі, фольклористичні, етнографічні та публіцистичні праці 1896–1916 рр.) та покажчик купюр, що містить усі фрагменти, вилучені з текстів Івана Франка у 50-томнику.

Додаткові томи впродовж 1991–2006 рр. готували науковці Львівського відділення Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (Є.Баран, Л. Бондар, М.Зубрицька, М.Легкий, О.Луцишин, Є.Нахлік, Н. Тихолоз, Н.Тодчук, А.Франко, Р.Чопик, Л.Цибенко, А.Швець), Інституту літератури (М.Бондар, Л.Каневська, Л.Чернишенко), Львівського національного університету імені Івана Франка (О.Франко) та Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України (Я.Мельник).

19 лютого 2009 р. в головному читальному залі Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка відбулася презентація 51, 52, 53 додаткових томів до Зібрання творів Івана Франка у 50 томах. Організаторами заходу, окрім самої бібліотеки, були Львівське відділення Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України та Міжнародна асоціація франкознавців. Презентація викликала значний інтерес у львівської інтелігенції, зібравши широке коло шанувальників Франкового генія.

Засідання відкрив директор бібліотеки *В.Кметь*. Із вітальним словом до академічної громади виступив голова Міжнародної асоціації франкознавців *М.Гнатюк*, який зауважив,

що вихід додаткових томів має виняткове значення не лише для інтелектуальної еліти, а й для широкої української громадськості, а також високо оцінив роботу творчого колективу над укладанням та коментуванням корпусу Франкових текстів.

Керівник Львівського відділення Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України *Є.Нахлік* докладно розповів про роботу над упорядкуванням текстів Івана Франка, зокрема проблеми їхньої атрибуції, а також наголосив, що додаткові томи репрезентують Франка по-новому, зокрема засвідчують широку зацікавленість письменника релігійними, національно-історіософськими проблемами, модерними проявами неміметичної естетики тощо.

Заступник директора Інституту літератури *С.Гальченко* поінформував про перипетії публікації додаткових томів, виданих за державною програмою “Українська книга”, наклад та особливості поширення цього соціально значущого видання. Він також порушив проблему укладання проспекту майбутнього 100-томного Зібрання творів І.Франка та закликав усіх франкознавців об’єднати зусилля задля виконання цього проекту національної ваги. Головний редактор журналу “Слово і Час” *Л.Скулейко* привітав усіх із вагомим набутком франкознавства та заакцентував на тому, що додаткові томи стануть важливим підґрунтям для осмислення й переосмислення творчості І. Франка й тогочасного літературного процесу в Україні і світі загалом.

Завідувач відділу франкознавства Львівського відділення Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України *М.Легкий* охарактеризував зміст 53 тому й докладно зупинився на специфіці мовно-правописної редакції Франкових текстів у презентованому виданні. Відповідальний секретар редколегії 51 тому *А.Франко* розповів про особливості упорядкування прозових перекладів І. Франка. Емоційними спогадами про радощі і труднощі багатолітньої праці молодого колективу Львівського відділення Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка над додатковими томами поділилася *Л.Бондар*, яка свого часу координувала цю роботу на ранніх її етапах як завідувач відділу франкознавства. А відповідальний секретар редколегії 52 тому *Р.Чопик* слушно зазначив, що саме в напруженій роботі над презентованими томами сформувалася нова генерація франкознавців.

Член редакційної колегії видання *Б.Якимович* (Львівський національний університет імені Івана Франка) у своєму виступі зосередився не скільки на досягнутих здобутках, скільки на завданнях і перспективах франкознавства. Він, зосібна, наголосив на потребі готувати кваліфіковані кадри вчених-франкознавців із різних галузей науки (не лише філологів-літературознавців, лінгвістів та фольклористів, а й істориків, політологів, економістів тощо), а також створити Інститут Івана Франка (на взірць Інституту Гете), покликаний координувати франкознавчі дослідження різних науковців. Серед першочергових науково-видавничих проектів, що мали б передувати Повному академічному зібранню творів І. Франка, Б. Якимович виокремив перевидання прижиттєвих видань творів письменника та вичерпну публікацію його епістолярної спадщини, що включала б не тільки листи самого І. Франка, а й до нього.

В обговоренні взяли участь також професор Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка *М.Шалата*, що висловив цінні зауваги з приводу упорядкування додаткових томів (зокрема 52, що містить маловідомий поетичний доробок І. Франка, почасти вперше введений у науковий ужиток), та голова Наукового товариства імені Т. Шевченка *О.Купчинський*, який зазначив, що за своїми текстологічними підходами та науковим апаратом презентоване видання становить якісно новий, вищий етап у практиці видання літературних та наукових пам’яток. Він також запевнив, що очолювана ним авторитетна організація і надалі підтримуватиме всі починання, спрямовані на вивчення наукової та художньої спадщини її славетного дійсного та почесного члена.

Звичайно, під час презентації було акцентовано лише деякі, найголовніші аспекти наукового та загальнокультурного значення щойно виданих томів. Їхнє ґрунтовне опрацювання та осмислення ще попереду. Але вже тепер очевидно, що повернення із забуття значної частини духової спадщини українського Мойсея не мине даремно для української гуманітаристики, спонукає до глибшого, стереоскопічнішого проникнення в

секрети Франкової творчості, породить не один дослідницький задум і неодмінно стане предметом спеціальних студій. Проте цим не обмежується значення цієї події.

З одного боку, додаткові томи – це епілог до 50-томника, його істотне доповнення й логічне продовження. З другого ж, це пролог до майбутнього Повного академічного зібрання творів Івана Франка. І саме це визначає важливість цієї неординарної події в науковому та видавничому житті України.

М.Львів

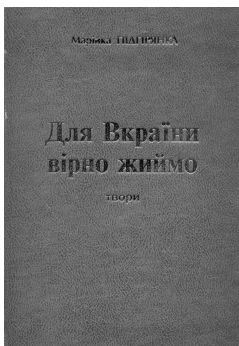
Наталя Тихолоз

Наші презентації

Марійка Підігрянкa. Для України вірно жиймо: Твори / Упорядкування і примітки В.Левицького. – Івано-Франківськ: “Нова Зоря”, 2009. – 783 с.

До книги ввійшли твори М.Підігрянки (Марії Омелянівни Ленерт-Домбровської) (1881–1963) з прижиттєвих видань та неопублікованих джерел з архівів та приватних книгозбірень.

Її твори – це ода Природі, а тому не випадково краса прикарпатського краю лягла в основу її літературного псевдоніма. Через природу висловлювала свою любов до отчого краю, рідної землі. Перші твори з’явилися у львівській газеті “Діло” на поч. ХХ ст., а перша збірка вийшла 100 років тому у Львові. Поетеса 40 років

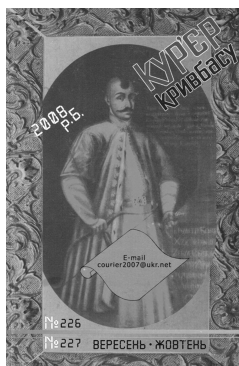

працювала народною вчителькою в селах Галичини, Закарпаття та австрійському таборі м. Гмінді в часи Першої світової війни за австрійської, польської, чеської та радянської влади. Жила й творила за складних політичних умов на українських землях у першій пол. ХХ ст.

За 60 років літературної діяльності створила сотні поетичних, прозових і драматичних творів, які ввійшли до золотого фонду дитячої літератури. Вона знала декілька мов, зокрема, перекладала з німецької, чеської та ін. С.С.

КУР’ЄР КРИВБАСУ. – 2008. – КН. 226-227 (ВЕРЕСЕНЬ – ЖОВТЕНЬ)

Проза репрезентована творами В. Яворського (“Напівсонні листи”), М. Скалицького, Н. Тубальцевої, О. Деркачової, поезія – добірками В. Цибулька (з кн. “Політикон”), В. Голобородька, А. Підпалого, Р. Харитонової, драматургія – інтерлюдією Дж.-Б. Шова “Смаглява леді сонетів”. У “Витоках” – добірка І. Костецького про сонети В. Шекспіра, у “Постатях” – розмисел п’ятий Вал. Шевчука про Г.Сковороду та спогади І. Чернецького про М. Вінграновського.

У SCRIPTIBLE в рубриці О. Коцарева – проза О. Романенка, рецензії О. Ульяненка (на С. Грабара), Л. Ржепецького (на Д.Кременя), Л. Горболіс (на В. Марка), Я. Голобородька (на М. Кіяновську та М. Савку), О. Михеда (на Л. Голоту), О. Петрової (на малярство С. Гая), “Французьке намисто” Л. Таран та ін. Подано поезію Волеса Стівенса і прозу Даріуша Бітнера.

В.Л.